

INHOUD

AAN DE LEZER 7

EERSTE VOORDRACHT 9

Licht en duisternis als twee wereld-entiteiten

Dornach, 5 december 1920

Hegel en Schopenhauer. De gedachte als metamorfose van hetgeen in het vorige leven op aarde in de ledematen leefde als wil. Het beleven van de gedachte als licht in imaginatie, inspiratie en intuïtie. Hoofd en heeal. Het heeal als zintuiglijk zichtbaar licht dat van buitenaf gezien als gedachte verschijnt; het hoofd: innerlijke gedachte, die door de helderziende uiterlijk als licht wordt waargenomen. Het voortdurend in de gedachte wegsterven van het verleden in het licht: stralende schoonheid. Helderziend beleven van de wil als stof, duisternis: het opkomen van de toekomst uit de duisternis. De warme kant van het lichtspektrum (rood) hangt samen met het verleden, de chemische kant (blauw) met de toekomst.

TWEEDE VOORDRACHT 23

Leven in het licht en in de zwaarte

Dornach, 10 december 1920

Samenhang tussen de natuurrijken en morele zielekwaliteiten. De kloof tussen de zuiver natuurwetenschappelijke en de religieuze wereldbeschouwing. Geesteswetenschap als brug tussen materiële en morele wereldbeschouwing. De lichtwereld (de wereld van alle zintuiglijke waarneming) als stervende gedachtenwereld uit een ver verleden die het resultaat is van morele ge-

beurtenissen. De huidige morele impulsen vormen de wereld van de duisternis, die het licht doordringt. Metamorfose van wilskiemen tot lichtwereld. Morele wereldorde wordt in de toekomst fysieke wereldorde. Leven in de gewichtloosheid, in het licht, en in de zwaarte, de duisternis. Werkingen van licht en zwaarte bij het doorschrijden van de verschillende planetensferen in het leven tussen dood en nieuwe geboorte. Er ontstaan morele kwaliteiten van de materie wanneer begrippen worden vergeestelijkt.

DERDE VOORDRACHT

45

Het vernieuwen van de schilderkunst

Dornach, 29 juli 1923

Maat, getal en gewicht. Waarheid, schoonheid, goedheid. Het schone in de kunst. De verwisselbare begrippen chaos en kosmos. De gouden achtergrond bij de oude meesters. Ikoon en madonna. Cimabue, Giotto, Rafaël en de Renaissance. We moeten proberen de kleur als een zichzelf dragend element te beleven, haar los te maken van de aardse zwaarte; de geschilderde affiches voor de kunstzinnige uitvoeringen in het Goetheanum zijn daarvan een voorbeeld.

VIERDE VOORDRACHT

67

De hiërarchieën, de regenboog en het wezen van de kleuren

Dornach, 4 januari 1924

Hoe werkten de hiërarchieën in de evolutie? De oude Saturnus, de oude Zon, de oude Maan; het ontstaan van licht en duisternis, en het wezen van de kleuren. Het imaginatief waarnemen van de regenboog. Elementenwezens. Angst en moed. De vierde hiërarchie (mens) en de wereld van de kleur.

AANTEKENINGEN

83

LITERATUUR

91

BORDTEKENINGEN

93

RUDOLF STEINER OVER DE

101

VERSLAGEN VAN DE VOORDRACHTEN